

**TORTOSA** ■ ÉS UNA OBRA DE GRAN VALOR DE LES DUES COPATRONES DE LA CIUTAT

# S'instal·la el retaule de Càndia i Còrdula restaurat a la Catedral

L'Escola d'Art de la Diputació a Tortosa ha recuperat aquesta peça, que havia estat oculta i fragmentada durant dècades

M. PALLÁS

Ja es pot contemplar en una capella de l'absis de la Catedral de Tortosa el retaule barroc completament restaurat de les copatrones Càndia i Còrdula. El conjunt escultòric, que data de 1671, fa 5 metres d'ample per 7 d'alçada i va estar durant dècades fragmentat en 33 peces i emmagatzemat en unes dependències annexes del temple.

L'encarregada de restaurar aquesta valuosa obra ha sigut l'Escola d'Art de la Diputació a Tortosa, que ha invertit fins a 30.000 hores de treball. La Diputació de Tarragona n'ha finançat la restauració i col·locació al temple, en un cost total de 450.000 euros.

El degà del Capítol Catedral, José-Luis Arín, ha recordat en la presentació del retaule la doble missió del temple: d'una banda, la litúrgica i, de l'altra, la conservació del patrimoni. «Aquesta darrera no la podríem portar a terme sense la col·laboració de la Diputació», ha expressat.

El president de la Diputació, Josep Poblet, ha destacat la faena dels restauradors. «Aquesta és la peça més important que l'escola ha restaurat i això és una fita. La seua tasca ha sigut admirable. Darrere de tot el procés hi ha un creixent talent de persones que ho han fet possible, de professionals especialitzats de casa nostra que han aconseguit aquesta restauració».



Imatge del retaule a l'absis de la Catedral, l'únic exemple de barroc classicista de les Terres de l'Ebre. FOTO: J.R.

També el bisbe de Tortosa, Enrique Benavent, ha recordat altres intervencions destacades que s'han portat a terme a la Catedral, com la restauració de la cúpula de la Capella de la Cinta, i la del Santíssim, o la millora de la il·luminació del temple. «Crec que el que presentem és un motiu més pel qual els visitants que entren per primer cop a la Catedral es quedaran meravellats», ha valorat.

L'alcalde de Tortosa, per la seua banda, també ha agraït la faena portada a terme. «A les portes de la Festa del Renaixement poder tenir aquest retaule és un gran motiu de satisfacció».

Els processos de conservació i restauració d'aquesta gran peça han estat llargs per la complexitat de l'obra i el gran nombre de peces. L'actuació ha inclòs l'eliminació dels insectes xilòfags, la

## L'APUNT

### Copatrones de Tortosa

■ Les santes Càndia i Còrdula han estat objecte de gran devoció a la ciutat de Tortosa al llarg dels segles, especialment la primera, que va tenir capella i confraria pròpia al segle XVI. La santa tenia fama de guarir malalties i pal·liar calamitats públiques, com sequeres i inundacions per les crescudes del riu Ebre.

El retaule és el més antic dels set que conformen el conjunt barroc de la catedral. És l'únic exemple de barroc classicista de les Terres de l'Ebre. La imatge central representa a santa Càndia i als laterals hi ha santa Còrdula i santa Úrsula.

consolidació de la fusta, la neteja de tot el conjunt, la retirada d'elements afegits en èpoques posteriors, la reconstrucció de fragments que faltaven i el retoc pictòric de la policromia.

La responsable tècnica dels Tallers de Conservació i Restauració, Carme Clemente, i la directora de l'Escola d'Art de la Diputació a Tortosa, Pili Lanau, han recordat al *Diari* com de deteriorat i malmès estava el retaule, dividit en 33 peces.

«Ha sigut un procés molt laboriós i tot un repte per a l'escola. Hem hagut de ser molt perseverants. Abans d'actuar, s'havia d'estudiar cada peça i analitzar-la. El que sempre s'ha intentat és recuperar-la amb el màxim respecte de cara a l'obra i deixar-la en les millors condicions possibles perquè dure 400 anys més», ha detallat Lanau.